

Året är 1816.

Napoleon har slutgiltigt avsatts och framlever sina sista år på Sankta Helena. En 28-årig kapten i franska flottan vid namn Francois Chanot blir ertappad med att rita ritbilder av den nye amiralen och hans officerare. Francois, som är en av Napoleons utnämnda Kapten Ingenjör av 2a graden sedan fyra år, får nu helt sonika sparken. Officiell orsak: skadad under strid.

Vad gör han då?

Francois' tankar går till barndomshemmet i Mirecourt utanför Paris, och hans far Josephs violinbyggerverkstad, där bland annat hans 15 år gamla lillebror George jobbade. Francois hade däremot som familjens förstfödde son fått en dyr utbildning vid École Polytechnique i Paris, som gjorde att han fått sin fina titel i flottan.

Då får Francois en idé: om han kombinerar violinbyggarkunskaperna som finns i familjen med sina egna ingenjörskunskaper kanske han kan skapa en ny generation stråkinstrument? En revolutionerande design, som både låter bättre och är enklare att bygga, och därmed blir billigare att köpa för den nya franska republikens medborgare, så att violiner och celli inte fortsätter vara en angelägenhet bara för den gamla perukpudrade aristokratin?

Han sätter sig vid ritbordet hemma i Mirecourt. Han har en teori om att träets ådror ska vara så långa och obrutna som möjligt för klangens skull, därför gör han en ny design av f-hålen, och en ny kroppsform utan de dekorativa hörnen. Men han har fler idéer: Stränghållaren sätts direkt på locket som på en gitarr. Snäcken försvinner och huvudet vänds upp och ner. Hans nya funkis-modeller kallas gitarrviolin respektive gitarrcello.

1817 låter han bygga några provvioliner och åker in till Konstakademien i Paris där han arrangerar ett blindtest inför professorerna. Han satsar stort och anlitar landets främsta violinistjärna Alexandre Boucher som spelar bakom skärm på hans violiner samt på de gamla italienska mästarna Stradivarius, Amati och Guarneri.

Det gick bra. Hans violiner misstogs ofta för att vara Stradivarius.

Han presenterade även en violinmodell med band på greppbrädan, som på gitarr, men den fick ett svalt mottagande.

1818 börjar bra, han får patent på sina stråkinstrument av Ludvig den 18:e, en kung som numera, efter revolutionen, mest är till pynt, men faktiskt fortfarande har kvar vissa kungliga plikter.

Nu kan tillverkningen börja på allvar. Han hyr in sig i violinbyggaren Lété's lokaler, och anställer en 19-åring vid namn Jean Baptiste Vuillaume, som kommer att utföra det mesta av själva byggandet.

1819 anställer han även sin lillebror George. Ett nytt stort blindtest arrangeras som återigen blir en framgång.

Men det går ändå trögt med försäljningen.

Folk låter sig inte övertygas, de tycker helt enkelt att hans instrument ser för konstiga ut. Det tar liksom inte fart.

1820 går brodern George över till konkurrenten Clements. Vuillaume går snart över till Lété, och ska därefter starta eget och bli Frankrikes genom tiderna mest ansedda violinmakare, vars instrument numera säljs för många miljoner. Efter några dystra år lägger Francois ner verksamheten.

Året är nu 1824. Han återvänder till armén, där han genast befordras till Kapten Ingenjör av 1a graden, men avlider bara ett år senare på flottans sjukhus nere i Rochefort bara 37 år ung. På den tiden, innan penicillinet, kunde ju en simpel förkylning eller en mindre infektion leda till döden.

Ett fåtal violiner och celli har överlevt tidens grymma tand.

Men en hel familj av Chanot-instrument finns på Musikmuseét på University of South Dakota.

Och här står jag med instrument nummer 121, byggt 1818.